

به نام خدا

نوع دوستی و یاری رسانی

www.ketab.ir

کتابساز میرو
نشر لطیفه MIRDASHTI BOOKS

سرشناسه: کاظمی، احسان، ۱۳۵۰ -

عنوان و نام پدیدآور: نوع دوستی و یاری رسانی/ نویسندگان احسان کاظمی، سیدحمید آتش پور، آناهیتا کاوه.

مشخصات نشر: تهران: کتابسرای میردشتی: نشر قطره، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۹۷ص:، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۶۲-۳۲-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: چاپ قبلی: نشر قطره، ۱۳۹۲.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۹۶]-۱۹۷، همچنین بصورت زیرنویس.

موضوع: رفتار مددکارانه

موضوع: Helping behavior

موضوع: نوع دوستی

موضوع: Altruism

شناسه افزوده: آتش پور، سیدحمید، ۱۳۴۳ -

شناسه افزوده: کاوه، آناهیتا

رده بندی کنگره: BF۶۳۷

رده بندی دیویی: ۱۵۸/۳

شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۲۷۱۰۳

وضعیت رکورد: فیبا

چاپ و صحافی: دوستان

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول- ۱۴۰۰

قیمت: ۸۵۰/۰۰۰ ریال

ناشر: کتابسرای میردشتی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۶۲-۳۲-۳

نشر و پخش کتابسرای میردشتی

تهران • خیابان انقلاب • خیابان فخررازی • بعد از تقاطع لبافی نژاد

نبش کوچه ماستری فراهانی • پلاک ۱۱ • طبقه ۱ • واحد ۱

تلفن | ۰۲۱- ۶۶۴۹۰۶۶۰

نمابر | ۰۲۱- ۶۶۴۹۱۹۶۸

www.mirdashti.com

info@mirdashti.com

فهرست

مقدمه‌ی نویسندگان.....	۹
فصل اول: نوع دوستی چیست؟.....	۱۳
تعریف نوع دوستی و رفتار جامعه‌پسندانه.....	۱۳
ریشه‌های نوع دوستی انسانی.....	۱۵
شکل‌های گوناگون نوع دوستی.....	۱۸
ریشه‌های رشدی یاری‌رسانی.....	۲۱
ریشه‌های تکامل نژادی یاری‌رسانی.....	۲۷
توسعه‌ی نوع دوستی.....	۳۵
نتیجه‌گیری و چشم‌اندازها.....	۳۸
نوع دوستی روان‌شناختی در مقابل نوع دوستی مولد.....	۴۵
نوع دوستی رفتاری و اولییتی.....	۵۰
فصل دوم: چرا مردم به یک‌دیگر کمک می‌کنند؟.....	۵۷
نقش عوامل ژنتیکی در رفتار یاری‌رسانی.....	۵۹
مشارکت متقابل.....	۶۱
شخصیت و یاری‌رسانی.....	۶۳
ویژگی‌های افراد یاری‌رسان.....	۶۷
ویژگی‌های شخصیتی و کمک میان‌فردی.....	۶۸
ترکیب تأثیرات ویژگی‌های شخصیتی.....	۷۱
نقش عوامل هیجانی در رفتار یاری‌رسانی.....	۷۷

۸۷	نقش عوامل انگیزشی در رفتار یاری‌رسانی
۸۸	همدلی و پیرشانی شخصی
۹۵	رویکردهای نظری در مورد یاری‌رسانی
۹۵	رویکرد تصمیم‌گیری
۱۰۴	رویکرد یادگیری
۱۱۰	رویکرد جامعه‌شناسی زیستی (زیست‌جامعه‌شناسی)
۱۱۳	فصل سوم: مردم به چه کسانی بیش‌تر کمک می‌کنند
۱۱۳	عامل جذابیت
۱۱۵	عامل شباهت
۱۱۹	عامل آشنایی
۱۲۰	عامل استاد
۱۲۳	فصل چهارم: چه وقت مردم کمک می‌کنند؟
۱۲۴	الگوها
۱۲۴	هنجارهای اجتماعی
۱۳۱	چگونه اخلاق به رفتار کمک می‌کند
۱۳۳	بینش و تفکر انتقادی
۱۳۵	گونه‌های رفتار مددکارانه
۱۳۸	پاداش‌ها
۱۴۱	حضور دیگران
۱۴۵	کمبود وقت
۱۴۶	اوضاع فیزیکی محیط
۱۴۶	سر و صدا
۱۴۷	وضعیت آب‌وهوا
۱۴۸	مقایسه‌ی جوامع ساده و پیچیده
۱۵۰	عوامل موقعیتی که یاری‌رسانی را افزایش می‌دهند

مقدمه‌ی نویسندگان

گویند: روزی مرد خردمندی نزد خداوند رفت و از او خواست که در مورد بهشت و جهنم برایش سخن بگوید. خداوند درخواست آن مرد را پذیرفت و او را به تالار بزرگی برد که در آن آتش فروزانی برپا بود و بر روی آن دیگی از طعامی خوشبو قرار داشت. گرداگرد آن دیگ، انسان‌هایی با قاشق‌های بسیار بلند در دست نشسته بودند. آن‌ها گرسنه، خسته و غمگین بودند ولی هیچ‌کدام نمی‌توانستند از آن غذا بچشند. خداوند به استاد خردمند فرمود: «دوست من، این‌جا جهنم است.» سپس خداوند وی را به تالار دیگری برد و باز همان صحنه: آتشی فروزان، دیگی پر از طعامی خوشبو و انسان‌هایی که با قاشق‌های بلندشان بر سر دیگ جمع بودند. اما آن‌ها سیر، تندرست و خوش‌حال بودند. استاد خردمند با دقت نگریست و دید که آنان با قاشق‌های بلندشان غذا در

دهان یک‌دیگر می‌گذارند. خداوند تبسم‌کنان فرمود: «دوست من! این‌جا بهشت است.»^۱

آن‌چنان که از محتوای داستان بالا برمی‌آید، مفاهیمی هم‌چون: نوع‌دوستی، یاری‌رسانی به دیگران، تعلق‌گروهی و احساس مسئولیت در مقابل هم‌نوعان می‌تواند تضمین‌کننده‌ی شادکامی و تندرستی انسان‌ها باشد و از آن‌جا که بهشت هر کس در کنار دیگری ساخته می‌شود، مبحث یاری‌رسانی می‌تواند به‌عنوان یک اصل بنیادی در زندگی ما مطرح شود. با تأکید بر چنین دیدگاهی، بر آن شدیم تا این موضوع را مورد توجه و مطالعه قرار دهیم و آن را در اختیار شما خواننده‌ی گرامی بگذاریم.

در مجموعه‌ی حاضر که شامل پنج فصل است، مباحث زیر آمده است: در فصل نخست به تبیین روان‌شناختی نوع‌دوستی پرداخته‌ایم. فصل دوم به این سؤال می‌پردازد که «چرا مردم به یک‌دیگر کمک می‌کنند؟» در پاسخ به این پرسش نقش عوامل ژنتیکی، هیجانی و انگیزشی در بروز رفتار یاری‌رسانی مورد بحث قرار گرفته، و سه رویکرد عمده در این زمینه، یعنی رویکرد تصمیم‌گیری، یادگیری، و جامعه‌شناسی زیستی به‌طور کامل معرفی شده‌اند.

فصل سوم به این سؤال پرداخته است که «مردم به چه کسانی بیش‌تر کمک می‌کنند؟» در پاسخ به سؤال مذکور، به چند دسته از عوامل مؤثر اشاره شده است. عواملی نظیر: جذابیت، شباهت، آشنایی و اسنادهایی که افراد به‌کار می‌برند، می‌توانند یاری‌رسانی را تحت‌تأثیر قرار دهند. هر کدام از عوامل مذکور با توجه به شواهد پژوهشی معتبر آن‌ها در این فصل به‌بوت‌ی نقد گذاشته شده است.

۱. به نقل از کتاب خدا در همه‌جایی خانه است، اثر توکله نگه‌توف، با اندکی تلخیص.

فصل چهارم نیز به این سؤال پاسخ می‌دهد که «چه وقت مردم به یاری‌رسانی اقدام می‌کنند؟» در پاسخ به این پرسش، نقش الگوها، هنجارها و پاداش‌ها مطرح شده و در راستای پاسخ به این سؤال، مقایسه‌ای بین جوامع پیچیده و ساده به عمل آمده است. هم‌چنین نقش عوامل موقعیتی در بروز رفتار یاری‌رسانی مورد تأکید قرار گرفته است. در فصل پنجم، واکنش افراد نسبت به دریافت کمک مطرح شده و مورد بحث قرار گرفته است.

از آن‌جا که بر این باوریم کتاب حاضر صرفاً در حیطه‌ی ادبیات نوع‌دوستی و یاری‌رسانی بوده، از عموم خوانندگان محترم تقاضا نمودیم تا نظرها و پیشنهادهای اصلاحی خود را در جهت بهبود کیفی کتاب حاضر با ما در میان بگذارند و دانش و تجربه‌ی خود را با «قاشق یاری‌رسانی» شان به ما بچشانند.

در پایان لازم است از مسئول فرهنگ پرور انتشارات قطره، جناب آقای فیاضی، صمیمانه قدردانی کنیم؛ چرا که بدون یاری‌رسانی ایشان، نشر این کتاب امکان‌پذیر نبود.